БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 246 (6175) ДЕКАБРИИН 9 СУББОТО 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

1950 ОНОЙ ДЕКАБРИИН 17

ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр.

Һунгалтануудта бултадаа хабаадая!

Наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые хүдөө ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ

Түрүү советскэ агрономическа ба зоотехническэ наука болбол хүдөө ажахын культурануудай үндэр ба тогтууритай ургаса абахын түлөө, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэнь социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые эрдэм һургаалаар зэбсэгжүүлнэ. Мичуринецууд-агробиологууд болбол хүдөө ажахын гүнзэгы теоретическэ проблемэнүүдые үйлэдбэриин практическа шухала эрилтэнүүдтэй зохилдуулан шиидхэдэг, өөһэдынгөө бүхы туршалгануудые ажахын бодото байдал дээрэ, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин практикатай таһаршагүй холбоотойгоор хэдэг байна. Советскэ агробиологическа наукын туйлалтануудые творческоор хэрэглэн, газартаряаланда ба малажалда элитэ ехэ амжалтануудые туйлаһан түрүү колхознигуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй олон нэрэнүүдые мэдэнэбди.

Манайшье республика дотор хүдөө ажахын түрүүшүүл үсөөн бэшэ. Тэдэнэй тоо саг үргэлжэ олошорно. Колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл нүхэд Киселев, Шурыгина, Батышев болон бусадай нэрэ республика дотор бүгэдэндэ мэдээжэ.

Байгша ондо Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Цырен Цыбенжаповагай хүтэлбэрилдэг хониной фермэ 4600 эхэ хонидһоо 5077 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Энэ колхоз гүрэндэ ноохо тушааха түсэбөө үни хада дүүргэнхэй. Мүн Яруунын аймагай Домнын сомсоведэй «Улаан Туяа» колхозой хонишон Эрдыни Данзанова 211 хонинһоо 268 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн ба хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм ноохо хайшалһан байна. Тэрэшэлэн Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой адуушан Доржи Сосоров хэдэн жэл соо адуун һүрэгые харууһалха зуураа, муубэшэ амжалтануудые туйлаа. Байгша ондо энэ нүхэр 54 гүүнһээ 54 унага абажа, түлжүүлээ. Хориин аймагай «Дружба» колхозой МТФ-гэй һаалишан О. Якимова 16 үнеэнһээ 16 тугал абаһан ба октябриин 1 болотор үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 970 литр һү һааһан байха юм.

Мастернууд ба новаторнуудай дүй дүршэл олониитын баялиг болгогдохонодоо, колхозой, МТС-эй ба совхозой бүхы коллектив дотор дэлгэрхэдээ, гүнзэгыгөөр шудалагдажа, һайжаруулагдажа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэдээ, угаа ехэ аша үрэ үгэдэг байна.

Тиимэһээ наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые бүхы колхозууд, совхозууд, МТС-үүдтэ пропагандалха ба нэбтэрүүлхэ, мүн тэрэшэлэн колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй агротехническэ эрдэмэй хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ гээшэ гүрэнэй шухала хэрэг, хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын таһаршагүй хубинь ба газартаряалангай культурые дээшэлүүлгын, ниитын малажалые хүгжөөн дэбжүүлгын гол шухала условинуудай нэгэн болоно.

Гэбэшье, манай республикын олон аймагуудта наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые согсолхо, илангаяа колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэриин практикада нэбтэрүүлхэ ябадал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй научна үнэтэ нээлтэнүүд, шэнэ арга дүршэлнүүд ба методүүд колхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэгүй гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол соо онсо тэмдэглэгдээ.

Республикын хүдөө ажахын Министерствын дэргэдэхи хүдөө ажахын пропагандын управлени болбол парти ба правительствын табиһан харюусалгатай зорилгонуудые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Тус управлени мүнөө хүрэтэрөө мэргэжэлтэдэй штадаар хүсэд хангагдаагүй, мүн олон аймагуудта хүдөө ажахын пропагандын группанууд мэргэжэлтэдээр дутуу зандаа. Тэдэниие мэргэжэлтэй кадрнуудаар хангаха, тэдэнэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэй.

Колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүдөө ажахын наукын ба түрүүшүүлэй туйлалтанууд тухай лекцинүүд, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байгша оной июниин 19-нэй тогтоолой гараһанһаа хойшо республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай управлени миил 2 лекци аймагуудта эльгээгээ. Тиихэдэ республикын хүдөө ажахын Министерство бэлэдхэһэн 8 лекцинүүдэйнгээ оройдоо хоёрые аймагуудта эльгээһэн байха юм. Тэрэшэлэн кинофикациин управлени колхознигуудта, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хүдөө ажахын фильмнүүдые харуулха ябадал хангаагүй. Радиоинформациин комитет хүдөө ажахын пропагандаар лекцинүүд ба элидхэлнүүдые дамжуулха түсэбөө саг үргэлжэ таһалдуулна.

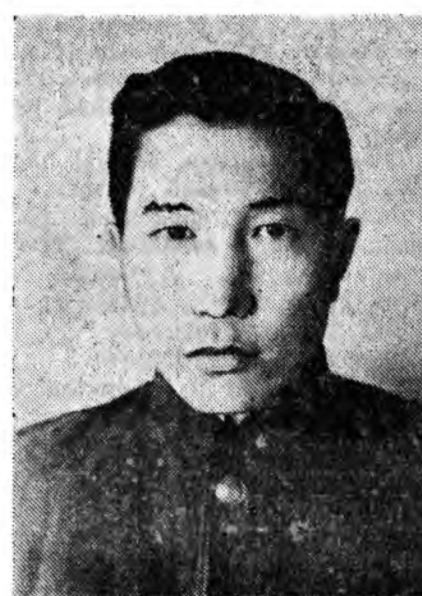
Наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые колхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр пропагандалха ба нэбтэрүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, радио, кино болон хэблэл үдэр бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

Хүдөө ажахын пропагандын хүдэлмэридэхи шухалын шухала звено хадаа гурбан жэлэй программаар колхозно ниитын кадрнуудые бэлэдхэхэ агрозоотехническэ курсануудые һайнаар эмхидхэхэ ябадал болоно. Гэбэшье, зарим аймагуудта, илангаяа Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Сэлэнгын, Иволгын ба бусад хэдэн аймагуудта олонхи курсанууд занятияа үшөө эхилээдүй байһаар. ВКП(б)-гэй Байкало-Кударын, Заиграйн, Иволгын ба бусад хэдэн айкомууд ба аймгүйсэдкомууд курсануудта багшалха һургагшанарые шэлэн ололгодо харюусалгагүйгөөр хандаа, энэ хүдэлмэридэ һула бэлэдхэлтэй ба дүршэл багатай мэргэжэлтэдые томилһон ябадал үзэгдэһэн байна.

Энэ талаар бии байһан дутуунуудые богонихон болзор соо усадхаха хэрэгтэй. Тэдэнэй занятинуудые программын ёһоор, таһалдалгүй ябуулха, теоретическэ лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүдые, колхознигуудай практическа һуралсалые жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ гээшэ колхозуудай партийна организацинуудай ба правленинүүдэй, аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай үлэр бүриин, хойшолуулашагүй хүдэлмэри мүн. Энэ хадаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые хаһа болзор соонь, үндэр шанартайгаар дүүргэхэ, колхозно үйлэдбэриие улам саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай байха юм.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадууд

К. М. КРАМ.

А. А. ИВАНОВ.

С. Н. КОНЕВ.

Д. Б. БАЗАРЖАПОВ.

Хуушанай научна хүдэлмэрилэгшэ

Кирилл Мартынович Крам 1932 онһоо хойшо гүрэнэй Онохойн селекционно станцида хүдэлмэрилнэ. Энэ үе соо нүхэр Крамай хэһэн хүдэлмэри тон ехэ. Тэрэ хадаа станциингаа научна хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ.

1937 он болотор «лютесценс—62», «горнет» гэжэ шэниисын, «золотой дождь», «тулунский 86—5» гэжэ овёсой ба бусад таряанай үрһэнүүдэй манай эндэхи сагай уларилда таараха байһаниинь тодорхойлогдожо, республикымнай бүхы аймагуудта таригдадаг болоо һэн.

Кирилл Мартыновичын хүтэлбэри доро шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдээд, шэниисын табан сортын үрһэнүүд бии болгогдоо. Мүнөө тэдэнэйнь шалгалта гаража байна. «Ферругинеум 9» гэжэ шэниисэ республикымнай олон аймагуудта таригдадаг боложо байха юм.

Нүхэр Крамай ажалай габьяа Советскэ правительство үндэрөөр сэгнээ. БМАССР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэр Крам «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, 1949 ондо хүдөө ажахын наукын Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна Академиин 25 жэлэй ойдо Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаа. Мүнөө Кирилл Мартынович гүрэнэй селекционно станциин директорые научна талаар орлогшо мүн.

Нүхэр Крам ажалшадай депутадуудай Заиграйн аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээ.

Паровозой эрхим машинист

1932 ондо 17 наһатай комсомолец Алексей Александрович Ивановые нютагайнь колхозой комсомольско организаци эдэбхитэй нүхэр байһан туладань Улан-Удын һаяхан баригдажа эхилһэн паровозо-вагонно заводто ФЗУ-гэй һургуулида эльгээһэн байгаа. Тэрэ һургуулияа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр нүхэр Иванов паровоз хабсаралгын цехтэ слесарьээр хүдэлмэрилжэ, уданшьегүй түрүү зэргын стахановец болоо һэн. Удаань паровозой машинистын туһалагшын курсада һуража, 1935 ондо тэрэниие эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргээ.

Нүхэр Иванов паровозоо һайнаар шудалжа, 1943 ондо машинист болоһон байна. Эрхим ажалайнгаа түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар хэдэн дахин шагнагдаа.

Сталинска табанжэлэй турша соо нүхэр Иванов 7 жэлэй даалгабари дүүргээ. Тэрэ хадаа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Нүхэр Иванов транспортна таһагай парторганизациин секретариин орлогшо ба ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой пленумэй гэшүүн мүн.

Олондоо хүндэтэй, үнэн сэхэ коммунист Алексей Александрович Ивановые Улан-Удын Железнодорожно районой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидат болгон транспортна таһагай коллектив дэбжүүлээ.

Һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие нүхэр Ивановой эрхимээр дүүргэхэнь лабтай.

А. Беляев.

Түрүү хонишон

Нимацу Дондоповна Аюрова 1910 ондо малша бурядай бүлэдэ түрөө һэн. Нүхэр Аюрова Нимацу бслбол хаанта засагай харанхы муухай байдалые нюдөөрөө хараа юм. Иимэ байдалһаа тэрэниие, бүхы бурят арадые Агуу ехэ Октябрьска революци сүлөөлжэ, жаргалта байдалай үргэн харгы нээжэ үгөө.

Сүлөөтэ ажалай замда ороһон Нимацу Дондоповна колхозой гэшүүн болон сасуу эсэшэгүйгөөр хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой правлени эрхим колхозница нүхэр Аюровае хониной-товарна фермые даагшаар томилһон байна. Нүхэр Аюрова 4 хонишодтойгоо хамта колхозойнгоо хонин һүрэгые олошоруулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ оробо. Тиин фермын хонишод даалгабаринуудаа жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг болоо һэн. Жэшээнь, 10 жэлэй турша соо нүхэр Аюровагай толгойлдог фермэ 1300 хурьга түлжүүлээ гэхэ гү, 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 130 хурьга абаһан байна.

1947 ондо ажалша бурят эхэнэр Нимацу Дондоповна Аюровае нютагаархиниинь Харлунска сомсоведэй депутадаар һунгаһан байгаа. Депутат хадаа арад зондоо алба хэгшэ мүн гэһэн нүхэр Сталинай үгые зүрхэндөө бүхөөр хадагалжа, Нимацу Дондоповна арад зонойнгоо, Эхэ оронойнгоо аша туһада бүхы хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн.

Байгша оной 10 һара соо нүхэр Аюрова өөрынгөө дааһан 100 эхэ хонинһоо 105 хурьга абаад, шэнэ түлнүүдые хүлеэжэ байна. Нүхэр Аюрова жэлһээ жэлдэ һайн амжалтануудые туйлажа, депутат нэрэеэ арюунаар ба хүндэтэйгөөр абажа ябадаг.

Мүнөө ажалшадай депутадуудай Бичурын аймсоведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгын болоходо, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд эрхим колхозница, бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган Нимацу Дондоповна Аюровае нэрлээ. Нүхэр Аюрова иимэ ехэ этигэл найдабари имагтал советскэ арад зонойнгоо, гүрэн түрынгөө аша туһада ами бэеэ гамнангүй ажаллаһанай ашаар олоо.

М. Иванов.

Бригадир С. Н. Конев

Степан Николаевич Конев 1893 ондо үгытэй бүлэдэ түрэһэн юм. 1931 ондо тэрэ колхоздо ороо. Оролдосотой, эдэбхитэй, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ шадабаритай Степан Николаевич 1935 ондо Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряан-ажалай бригадын бригадирай тушаалда дэбжүүлэгдээ һэн. Мүнөө 15-дахи жэлээ бригадираар хүдэлмэрилжэ ябаха зуураа, тэрэ хадаа хүтэлбэрилэгшын баян дүй дүршэлтэй болоо, социалистическэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, советскэ хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндые дээрэ үргөө. Тэрэнэй бригада хүдөө ажахын хүдэлмэриие жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар үнгэргэдэг, жаяг заршам һайнтай бригада болонхой. 1947 ондо тус бригада таряанай үндэр ургаса туйлаа. Энэ туйлалтада горьтойхон оруулалта хэһэнэйнгээ түлөө бригадир Конев ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн. Мүн 1942 ондо «Шэн габьяата ажалай түлөө» медальда хүртэһэн байна. Нүхэр Конев БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар хэдэн дахин шагнагдаһан байха юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд нүхэр Коневые һунгуулиин № 8 Первомайска округһоо аймсоведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Колхозой түрүүлэгшэ

Нүхэр Д. Б. Базаржапов 1928 онһоо хойшо советскэ хүдэлмэридэ ба колхозно хүтэлбэрилхы тушаалда ябана. Тэрэ хадаа 1936 онһоо хойшо колхозой правлениин түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн байха юм. 1942 онһоо хойшо Хориин аймагай Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые хүтэлбэрилнэ.

Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз жэлһээ жэлдэ урган хүгжэжэ байдаг. Энэ жэлэй ноябриин 1-ые 1947 оной энэ үетэй сасуулбал, колхозой адуун һүрэг—11 процент, эбэртэ бодо мал—47, хони ямаад—50 процент ба гахай 2 дахин олон болоо Мүн энэ үе соо колхозой тарянанай талмай ехээр нэмээ. Гансахан хара тарянайнь талмай 10 дахин үргэдэһэн байха юм. Колхоз болбол ажахын хүдэлмэринүүдэй түсэбүүдые жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Колхозно ажахыгаа хүгжөөхэ ба колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ хэрэгтэ туйлаһан амжалтынгаа түлөө нүхэр Дондок Базаржапович Базаржапов «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, «1941—1945 онуудта Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар, мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар 2 дахин шагнагдаһан байна. Гадна, «Улаан Одон» колхозой түрүүлэгшэ байхадаа 1939 ондо Москвада болоһон хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан байха юм. Мүнөө аймагай Соведэй депутат нүхэр Базаржапов һунгагшадай этигэл найдабариие эрхимээр дүүргэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд нүхэр Базаржаповые Хориин аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дахин дэбжүүлбэ.

Арадай үнэн сэхэ хүбүүн

Аллын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой гэшүүд һунгуулиин № 23 округһоо ажалшадай депутадуудай Курумканай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Цыбик Дондупович Батуевые дэбжүүлээ.

Цыбик Дондупович хэдэн жэлдэ колхозой счетовод ба правлениин түрүүлэгшэ ябаа. Тиихэ зуураа, колхозойнгоо ажахые хүгжэөхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллаһан байха юм. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой олон гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ коммунист нүхэр Батуевай һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие үнэн сэхээр дүүргэжэ шадаха байһан тухай хэлэһэн байна.

Дайнай хойто тээхи үедэ нүхэр Батуев ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой нистрүктораар, пропагандистаар, таһагые даагшаар хүдэлмэрилөө Нүхэр Батуев өөрынгөө шадабаритай ба оролдосотой ажалаар аймагайнгаа ажалшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн Цыбик Дондупович Батуев мүнөө Курумканай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр ажаллана.

Нүхэр Батуев—аймсоведэй депутадта эрхим кандидат мүн.

С. Тараскин.

Суута адуушан

Закаменай аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 23 округой һунгагшад аймсоведэй депутадта Цагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрхим адуушан Доржи Дулмаевич Тарбаевай кандидатурые дэбжүүлбэ.

Колхозно адуун һүрэгые хүгжөөхэ хэрэгтэ нүхэр Тарбаев бүхы хүсэеэ үгэжэ, адуу үсхэбэрилхэ түсэбөө табан жэл соо үлүүлэн дүүргээ. Тэрэ малшадай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ хододоо түрүүлжэ ябадаг.

Гансахан энэ жэлдэ өөртөө даалгагдаһан 56 гүүнһээ 56 унага абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Энэ жэлдэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, аймаг доторхи мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, хэдэн дахин үнэтэ шан абаа Колхозно адуун һүрэгые олошоруулха талаар халуун оролдолго гаргажа ажаллаһан тулалаа арад ниитын энэ ехэ этигэл найдабарида хүртөө.

Н. Хазагаев.

Нарагүй газарта үрэ жэмэс ургуулна

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Академиин Бүхэсоюзна физико-агрономическа институдай сотрудник — биологическа наукануудай доктор Б. С. Мошков искусственна гэрэлдэ үрэ жэмэс ба овощиин ургамалые ургуулха һонин туршалганууд тухайдаа ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэбэ.

Жэлэй ямаршье сагта ба ямаршье газарта ехэбэшэ электрическэ энерги гаргашалан, шэнэ үрэ жэмэсүүдые ургуулха аргатай гэжэ тэрэ туршалгань харуулаа. Институдай оранжереянүүдтэ ноябриин 1-дэ таригдаһан помидорнууд шэнэ жэл болотор гэхэ гү, али хоёр һара болоод, улаан үрэнүүдые үгэнэ. Юрын агротехникээр ургуулхада рассада 50 — 60 үдэр соо гарана. Искусственнаар гэрэлтүүлхэ шэнэ системээр лимоной сфянцанууд хахад жэл соо нэгэ метр хүрэтэр ургана. Абрикос, персик, гүлзээргэнэ, виноград болон үрэ жэмэстэ бусад культуранууд үдэрэй гэрэлгүй газарта ургуулагдажа, һайнаар эдеэшэһэн үрэнүүдые үгэхэ байна гэжэ туршалганууд харуулаа. Тиимэһээ, гэрэлтүүлгын шэнэ системэ хадаа хэдэн һара соо һүни байдаг Заполярьедашье үрэ жэмэс ургуулха арга олгохо байна.

(ТАСС).

МАНАЙ АЙМАГАЙ АЖАЛШАД ҺҮНГАЛТАНУУДАЙ УРДА ТЭЭ

Д. РИНЧИНО,
ВКП(б)-гэй Зайграйн айкомой секретарь

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, Заиграйн аймагай партийна организаци нилээд ехэ эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Аймагай арад зоной дунда 1000 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо 5300 үлүүтэй хөөрэлдөөн хэгдэжэ, тэдээндэ 25 мянга гаран һунгагшад хабаадаа. 12 кустануудта 900 агитаторнуудай хабаадалгатай нэгэ үдэрэй семинарнууд үнгэргэгдөө.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитколлективэй хүдэлмэриин дүй дүршэлынь анхарал хандуулна. Тэрэниие нүхэр Дармаев хүтэлбэрилдэг. Тэндэхи 10 агитаторнуудынь һунгагшадай дунда 90 гаран хөөрэлдөөнүүдые хэбэ, «дайшалхы хуудаһануудые» саг үргэлжэ гаргадаг байна. Нүхэд Раднаева, Цыренов, Загдырова, Батомункуев ба бусад агитаторнууд 10—12 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Эдэнэр неделидээ хоёр дахин семинарта сугларжа, үзэхэ темээ зүбшэн хэлсэдэг, өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые абалсадаг юм. Һунгуулиин участогай агитпунктнууд агитаторнуудай хүсөөр, гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Байшан соонь дулаахан, сэбэр. Агитаторнуудай дежурство ба тайлбарилга үгэхэ стол эмхидхэгдэһэн байна. Һунгалтануудта зорюулагдаһан 6 элидхэл һүүлэй үдэрнүүдтэ агитпункт соонь уншагдаа.

Һунгагшадые хангаха ураһайханай самодеятельностиин хэдэн коллективүүд аймаг дотор байгуулагдаа. Мүнөө Эрийскэ леспромхозой ураһайханай самодеятельностиин коллектив 8, аймагай культурын байшангай коллектив 4 зүжэг наада ба концерт табяад байна.

Олонхи партийна эхин организацинууд һунгуулиин участогуудта агитпунктнуудые эмхидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулһаниинь тон зүб. Юуб гэхэдэ, агитпунктнууд болбол арад зоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха центр мүн. Тиин, аймаг дотор 42 агитпункт хүдэлмэрилнэ.

Һүүлэй үедэ Черемуховско, Эрийскэ, Хандагатайн леспромхозуудай партийна эхин организацинууд хэдэн зуун залуу һунгагшадай хабаадалгатай суглаануудые үнгэргөө. Суглаанууд эмхитэйгээр, идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрөө. Суглаанууд дээрэ леспромхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна. Мүн иимэ суглаан аймагай центртэ болоо.

Гүрэнэй засагай нютагай органуудта һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй, эмэгтэй колхозниггууд мүрысэжэ, 1950 оной декабриин 17 болотор колхозно ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ уялга абаа. Тэдэнэр модо бэлэдхэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байна.

Курбын МТС-эй нүхэр Ерофеевэй тракторна бригада социалистическэ уялгануудаа бэелүүлэн, тракторнуудые ба хүдөө ажахын машинануудые амжалтатайгаар заһабарилна.

Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, ВЦСПС-эй, СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын дамжуулгын Улаан туг ба Бүхэсоюзна 2-дохи шан абанхай. Эдэнэр модо шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7-до дүүргэв. Мүнөө тэдэнэр нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ мүрысэн, жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 65 мянган кубометр модо гүрэндөө үгэхэ уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Аймагай ажалшад һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрэ өөһэдынгөө эрхим хүбүүд, басагадые депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээ. Жэшээнь, Хандагатайн леспромхозой модо отолгошо, 8 жэлэй нормо дүүргэһэн стахановец нүхэр Тимофей Петрович Лоханиин, Горхоной депогой машинист В. П. Крицкий, нэгэ гектар газарта 450 центнер капуста ургуулһан, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой колхозница нүхэр А. К. Воробьева ба бусад дэбжүүлэгдэбэ.

Аймагай парторганизаци агитационно-пропагандистска хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлэн, 1950 оной декабриин 17-до коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой толотомо илалта хангаха ёһотой.

Һунгагша бүхэндэ большевистскэ үнэн ба дүлэтэ үгэнүүдые хэлэхэ гээшэ аймагай партийна ба советскэ организацинуудай, агитаторнуудай ба пропагандистнуудай, партийна ба партийнабэшэ большевигүүдэй хүндэтэ хэрэг мүн.

Гэхэ зуура, һунгагшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр, ябуулха хэрэгтэ зарим колхозуудай, предприятинуудай ба эмхи зургаануудай партийна эхин организацинууд харюусалга багатайгаар хандадаг байна.

Онохойн лесокомбинадай, «1-е Мая» колхозой партийна эхин организацинууд агитационно-ниитын хүдэлмэри һулаар ябуулна. Агитаторнуудынь арад зоной дунда хөөрэлдөөнүүдые үсөөнөөр үнгэргэнэ. Эндэхи зарим һунгагшад һунгуулиингаа округуудые мүнөө болотор мэдэхэгүй байһан ябадал бии байба.

«Улаан Эрхирик», «XVIII партсъездын», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудта малшадай дунда, илангаяа холын гүүртэнүүд ба фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда агитационно хүдэлмэри муугаар ябуулагдана.

Аймпотребсоюзай, промкомбинадай, барилгын материалнуудай комбинадай партийна эхин организацинуудай секретарьнууд Яковлев, Суханкин, Евсюков гэгшэдэй агитационно-пропагандистска хүдэлмэри һулаар ябуулжа байһан дээрэһээ агитаторнуудынь участогуудтаа үсөөн гарана. Тэдэнтэй семинарнууд, зүблөөнүүдые хэнэгүй. Гадна, эдэ секретарьнууд өөһэдөө һунгалтанууд тухай Дүримые, һунгалтануудтай дашарамдуулан гаргаһан аймсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэринүүдыешье һайн мэдэхэгүй байшоо.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри хадаа нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлэгдэһэн, манай арадай эрхим хүбүүд, басагадта бүгэдөөрэн голосуудаа үгэхэ, тиин коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай илалта хангаха хүндэтэ зорилго бэелүүлхэ ябадалда зорюулагдана.

Задын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Цырен-Доржи Цыбекжапов олон жэл соо хонишоор хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр хонидойнгоо үбэлэй адуулгые ходоо зүбөөр эмхидхэдэг. Мүнөө үбэлэй хониной адуулгые мүн лэ һайнаар ябуулжа байна. Зураг дээрэ: Боргойн зоовет-пунктын ветеринарна фельдшер нүхэр Цыбикжапов (зүүн гарһаа) ба хонишон Цыбекжапов бэлшээридэ ябаһан хонидой шадал тамирые шалгажа байна.

О. Березновой фото.

Харюусалгаяа мартаһан мэргэжэлтэд

Мүнөө малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай үе ябажа байна. Энэ үедэ аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай, пунктнууд ба участогуудай зооветмэргэжэлтэд үбһэ тэжээл гамтайгаар, графигай ёһоор гаргашалхадань, профилактическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэдэнь колхозуудай малай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Гэбэшье, Хориин аймагай хүдөө ажахын таһагай болон участогуудай зооветмэргэжэлтэд колхозуудай малай фермэнүүдтэ тон бага туһаламжа үзүүлнэ. Олонхи зооветхүдэлмэрилэгшэд юушье хэнгүй, миил байхые оролдоно, профилактическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлнэгүй, харин үхэһэн малнуудта акт бэшэлгээр өөһэдынгөө хүдэлмэриие хизаарлана. Жэшээнь, Удинска зооветеринарна пунктые даагша Воробьёвой хүдэлмэриие хараад үзэбэл иимэ юм. Воробьёв болбол колхозуудай малай гүүртэнүүд ба фермэнүүдтэ ябадаггүй, малшадай дунда ямаршье хөөрэлдөөнүүдые хэдэггүй, профилактическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ үүргэеэ огтолон мартажархёо. Тэрээнһээ байтагай Воробьёв хадаа худалдагдаха мяха тамгалхын тулада ажалшадһаа эдишэ абажа һурашоо. Гахайн мяха тамгалуулхын тула 2 килограмм сала үгэхэ хэрэгтэй юм. Эдишэ үгөөгүй һаа, мяха тамгалхые арсадаг байна.

Тэрэшэлэн зооветхүдэлмэрилэгшэд Челондаев, Машанова гэгшэд мүн лэ хойрог нобшоор хүдэлмэрилдэг, колхозуудай малай фермэнүүдтэ туһаламжа хүргэдэггүй шахуу. Иимэ байдал һайн мэдэжэ байһан аймагай хүдөө ажахын таһаг ямаршье хэмжээ абадаггүй.

Б. Нагмитов.

Гахайшадай жэшээтэ ажал

Бичурын аймагай Ново-Сретенскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө эршэмжэйгээр тэмсэнэд. Тус фермэ гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 164 процент дүүргэв. Фермэдэхи 21 эхэ гахайнуудһаа 169 поршоонхо абтажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэһэн байна.

Эрхим гахайшан Евдокия Петрова өөрынгөө дааһан 15 эхэ гахайһаа 129 поршоонхо абаа. Гахайшан Анисья Разуваева 6 эхэ гахайһаа 40 поршоонхо абаһан байна. Тус фермын гахайнуудай үдэсэтэйгөөр олошорһоной ашаар энэ колхоз гүрэндэ мяха тушаалгаяа уридшалан дүүргэхэһээ гадна, 42 поршоонхо базар дээрэ худалдажа, гурба мянга гаран түхэригэй олзо доход оруулһан байна.

Мүн «Красное знамя труда» колхоз гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 150 процент дүүргээ. Эндэхи фермын 24 эхэ гахайһаа 169 поршоонхо абтажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдээ. Энэ жэлдэ гахайн фермэһээ 20 мянгаад түхэригэй олзо доход колхоздо ороһон байна.

А. Шулунов.

Түл абалгые элбэгжүүлнэ

Закаменай аймагай Бур-Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонидые, «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордентэ нүхэр Д. Цыренова 18-дахи жэлээ харууһална.

Тэрэ хадаа энэ үе соогоо зоотехническэ заабариин ёһоор хонидоо зүбөөр харууһалжа, нэгэшье гээлтэ хоролтодо оруулаагүй байха юм. 1949 ондо 110 эхэ хонинһоо 158 хурьга абаад, бултыень түлжүүлээ һэн. Мүнөө жэлдэ 151 эхэ хонидоо хурьгалуулжа эхилээд, абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Ш. Бадмажапов.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Газетын ерэлгэ хэдэн һараар таһалдана

Манай республикын эгээл хёлын аймаг — Ахын аймагта газетэ асаралга заримдаа хэдэн һараар таһалдана. Тиимэһээ аймагай ажалшад захиһан газетэнүүд ба журналнуудаа саг соогоо абанагүй. Жэшээнь, үнгэрһэн һарын эсэстэ ерэһэн почтоор аяар июль, август ба сентябрь һарануудта хэблэгдэһэн газетэнүүд ба журналнууд абтаа.

Почто зөөлгые муугаар эмхидхэһэн дээрэһээ үсөөн ажалшад газетэ захина.

Тус аймагта почто зөөлгые һайжаруулхын тулада республикын хэлхээ холбооной Управлениин зүгһөө шухала хэмжээ абтаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Дугаров.

Хаалтатай байдаг клуб

Мухаршэбэрэй аймагай, Сагаан-Шулуутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ шэнэ клуб баряа. Тэрэ клуб колхозниггуудай культурна эрилтые хангаха ёһотой байгаа. Гэбэшье, тус клубынь ходо хаалтатай байдаг. Тэрээн соонь киношье гарахаяа болишоо. Клубые даагша нүхэр С. Цыбикдоржиев һанаа амархан гэртээ һуужа байдаг.

Иимэ байдалые колхозой правлени ба партийна организаци мэдэжэ байбашье, клубай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые абанагүй.

Н. Будаев.

Радистгүй колхоз

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 1949 ондо радиоузел байгуулагдаһан юм. Тус колхозой гэшүүдэй гэрнүүдтэ радио дуугардаг боложо, тэдэнэр тон ехээр баясаһан байгаа. Ехэшье үни болонгүй радистнь армиин албанда ошоо һэн. Тэрээнһээ хойшо радиоузел мүнөөшье хүрэтэр радисттай болоодүй.

Энэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Бармитов) радисттай болохын тулада ямаршье хэмжээ абанагүй.

Мүн аймагай зохихо организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ анхаралаа табинагүй.

Д. Гомбоев,
А. Васильев.

Кино харуулнагүй

Закаменай аймагай Цакирай сомоной «Улаан малшан» колхозой колхозниггууд апрель һараһаа хойшо мүнөө хүрэтэр кино харанагүй. Зунай сагта машинаар ябахада харгы муу гэһэн хүндэгүй шалтаг бараад, нүүдэл кино эндэ ерэдэггүй байгаа. Теэд шабар үһанай хүрэжэ, харгын һайжарһанһаа хойшо нэтэшье удаа нүүдэл кино ерээгүй.

Б. Шоёнов.

Ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ

Улан-Удын № 9 һургуулиин байшан соо һунгуулиин № 13 участогай 200 үлүүтэй һунгагшад декабриин 6-да сугларжа, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй депутадуудта дэбжүүлһэн кандидадуудтаяа уулзалга туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэбэ.

— Маслобазын коллектив Улан-Удын Городской районой Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Казак Хангаевич Хардаевые кандидадаар дэбжүүлээ. Нүхэр Хардаев болбол коллективэйнгээ этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаха. Тэрэнэй хүтэлбэреэр маслобазын коллектив хүдэлмэридөө һайн үрэ дүн туйлажа, түрүү коллективүүдэй зэргэдэ орожо шадаа. Би нүхэр Хардаевай түлөө голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхые һунгагшадые уряалнам, — гэжэ этигэмжэтэ нюур нүхэр И. Гершман хэлэбэ.

Райсоведэй депутадта кандидат нүхэр Хардаев үгэ хэлэхэдээ, тэрээндэ үзүүлһэн найдабариинь түлөө һунгагшадта гүнзэгы баясхалан хүргэһэн ба энэ найдабариинь хүндэтэйгөөр харюулха байһанаа мэдүүлһэн байна.

Улан-Удын городской Соведэй депутадта кандидадаар Екатерина Прокопьевна Бурдуковскаяе № 3 һургуулиин багшанарай коллектив дэбжүүлээ, — гэжэ этигэмжэтэ нюур нүхэр Афанасьева хэлэбэ. Нүхэр Бурдуковская тус һургуулиин коллективэй түрүү багшанарай нэгэн юм. Тэрэ хадаа бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сум үгэдэг байна. Тэрэнэй заадаг предмедээр муугаар ойлгодог нэгэшье һурагша байхагүй.

Һунгагшад нүхэд Марков, Литвиненко, Перфильев, Дронов ба бусад нүхэд Хардаевай ба Бурдуковскаягай кандидатурануудые халуунаар дэмжэбэ.

Д. Данилов.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй шиидхэбэриие дүүргэхэ

С. АФАНАСЬЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой секретарь

Залуушуулай дунда ябуулагдаха культурно-ниитын хүдэлмэриие саашадань бүхы хэмжээгээр һайжаруулха зорилгонуудые комсомольско организацинуудай урда ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленум табяа. Тус пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар манай областной комсомольско олохон организацинууд горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна.

Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тушаа комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые согсолжо үзэхэдэ, областной комсомольско организаци культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажал-ябуулгада гүнзэгыгөөр һонирходог, клубууд, культурын, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоһониинь элеэр харагдана. Комсомольско олохон организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай удха һайнтай ба һонирхолтой хүдэлмэринүүдые үүсхэнэ, самодеятельнэ элдэб олон кружогуудай хүдэлмэриие залан хүтэлбэрилнэ.

Хориин аймагай комсомольско организациие жэшээ болгон абажа үзэе. Аймагай комсомолецууд ба залуушуул культурно-гэгээрэлэй 25 эмхи зургаануудай гэр байрануудые өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилан түхеэржэ, үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхээ. ВЛКСМ-эй айком культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүдэлмэрилхөөр 15 комсомолецуудые томилһон ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагтай хамта избачууд ба клубуудые даагшадай семинар октябрь соо үнгэргэһэн байна. Массовигууд ба затейнигүүдэй семинар үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Клубууд ба уншалгын байшангуудай дэргэдэ ураһайханай самодеятельностиин 20 үлүүтэй коллективүүд шэнээр эмхидхэгдээд, хүдэлмэреэ эхилээ.

Кяхтын аймагай комсомольско организаци культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Эндэхи клуб, уншалгын байшан, улаан булангуудынь культурна хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Ураһайханай самодеятельностиин 18 коллективүүд һүүлэй үедэ шэнээр эмхидхэгдээ. Клуб, уншалгын байшан, улаан булан бүхэндэ хоровой коллективүүд хүдэлмэрилнэ. Залуушуулай дунда, илангаяа «Красное знамя», Ульяновай ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта самодеятельностиин коллективүүдтэ хабаадагшадай зохёоһон частушканууд ехээр һонирхогдодог байна. Залуушуул тэрэ частушканууд соогоо колхозойнгоо эрхим хүнүүдые магтан дууладаг ба ажалда эдэбхи багатайгаар хабаадагшадые шүүмжэлдэг байха юм. Городой һурагшадай нэгэдэмэл хор 200 хүнһөө бүридэнэ. Городой дунда ба долоон жэлэй һургуулинуудта советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудаар литературна вечернүүд үнгэргэгдэнэ. Мүн городской хүүгэдэй библиотекэдэ «Тимур ба тэрэнэй команда» гэһэн Гайдарай зохёоһон номоор эхин классуудай һурагшадта зорюулагдаһан уншагшадай городской конференци үнгэргэгдөө.

Тиихэдэ, Зайграйн аймагай Эрийскэ леспромхозой комсомольско организаци бүхы лесоучастогууд дээрэ клубууд ба уншалгын байшангуудые һайнаар түхеэрһэн ба ураһайханай самодеятельностиин, илангаяа хоровой коллективүүдые эмхидхэхэ ябадалда ехэ анхарал табина. Самодеятельностиин коллективүүдтэ 100 үлүүтэй залуушуул, тэрэ тоодо модо бэлэдхэлдэ байһан колхозно залуушуул хабаадана. Эдэ коллективүүд бригаданууд ба мастерска участогууд дээрэ 35 концертнүүдые харуулаа.

Мүн Хойто-Байгалай, Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын, Түнхэнэй аймагуудай, Улан-Удэ ба Бабушкин городуудай комсомольско организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо. Иимэ жэшээнүүдые хэдэн олые тооложо болохо байна.

Һүүлэй үедэ республика дотор 150 үлүүтэй ураһайханай самодеятельностиин, илангаяа хоровой коллективүүд шэнээр эмхидхэгдэһэн байна. Комсомольско организацинууд хадаа самодеятельностиин кружогуудай репертуарай идейнэ удхашанарые һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг болоо. Залуушуулай дунда уранзохёолой ном дэбтэр пропагандалха ябадал нилээд һайжараа. Холын гүүртэ ба фермэнүүдтэ ажаллажа байһан колхозно залуушуулые ном дэбтэрээр хангаха ябадалые һайжаруулхын тулада комсомольско организацинууд ном зөөгшэдөөр 200 үлүүтэй хүниие томилһон ба олон тоото нүүдэл библиотекэнүүдые түхеэрһэн байна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагта 25 ном зөөгшэд томилогдоһон ба 30 нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэһэн байна.

Залуушуулай дунда лекционно пропаганда һайжаржа эхилээ. ВЛКСМ-эй комитедүүд штатнабэшэ элидхэлшэдэй составта шэнэ хүнүүдые олоор нэмэжэ оруулаа. Мүнөө республика дотор штатнабэшэ 320 үлүүтэй элидхэлшэд тоологдоно. Тэдэнэй олонхинь дээдэ ба дунда эрдэмтэй багшанар, врачууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд байха юм. Залуушуулай дунда лекци уншалга олошороо, тэдэнэй идейнэ удхашанар һайжаржа байна. Республика дотор залуушуулай 10 лектори хүдэлмэрилнэ. Комсомольско организацинууд хүдөөгэй хүн зоной, илангаяа залуушуулай дунда кино харуулха ябадалые һайжаруулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Киномеханигуудта туһалхын зорилгоор, комсомольско организацинууд 300 үлүүтэй киноорганизаторнуудые томилонхой.

Залуушуулай дунда культурно-ниитын хүдэлмэриие һайжаруулһанай ашаар, комсомольско организацинууд ба союзнабэшэ залуушуулай хоорондохи холбоо барисаан бэхижээ. Тэрэнэй эсэстэ, залуушуулай комсомолой зэргэдэ орохо ябадал һайжарһан байна. Республика дотор хамта дээрээ, һүүлшын хоёр һара соо, ВЛКСМ-эй гэшүүндэ 2000 шахуу эдир залуу хүбүүд басагад абтаа.

Гэхэ зуура, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутуунууд үшөө бии. Яруунын, Кударын, Прибайкальска ба Бичурын комсомольско организацинууд тус пленумэй шиидхэбэринүүдые һулаар дүүргэнэ. Кударын аймагай комсомольско олохон организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Энэ аймагай Чкаловай, Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Вперед» колхозуудта мүнөө хүрэтэр клуб ба улаан булангууд түхеэрэгдээгүй байха юм. Мүн Яруунын аймагай 9 комсомольско организаци пленумэй шиидхэбэриие мүнөө хүрэтэр зүбшэн хэлсээгүй байһаар. Комсомольско олохон организацинуудтань пленумэй шиидхэбэринүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн болобошье, тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаагүй. Тэрэнэй эсэстэ, хүдөөгэй 9 ба колхозуудай 4 клубууд (Кировэй, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь социализма», «Улаан-Ярууна» колхозуудта) мүнөө хүрэтэр үбэлэй үеын байдалда бэлэдхэгдээгүй, ямаршье хүдэлмэри хэгдэдэггүй байха юм. ВЛКСМ-эй айком ураһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэридэ урда мэтэ анхаралаа һулаар табидаг дээрэһээнь, тон үсөөхэн залуушуул энэ хүдэлмэридэ хабаадана. Гадна, залуушуулай дунда ном дэбтэр пропагандалха ябадалай һулаар эрхилэгдэдэг дээрэһээ, аймагай олон колхозууд библиотекэнүүдгүй байһаар. Холын гүүртэнүүд ба фермэнүүдтэ, загаһа баригшадай бригадануудта ажалладаг залуушуулай дунда культурно-ниитын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ олохон комсомольско организацинууд һулаар хабаадана.

ВЛКСМ-эй олохон комитедүүд залуушуулай юрэнхы эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хангалтагүйгөөр хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, Улан-Удэ городой хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын 8 һургуулинуудта һурагшадай ойлгосо доодо хэмжээндэ байдаг. Тиигэбэшье, ВЛКСМ-эй Улан-Удын горком ба райкомууд залуушуулай һаадгүйгөөр һураха шухала услови байгуулха тухай оролдоногүй.

ВЛКСМ-эй Прибайкальска, Тарбагатайн, Бичурын айкомууд залуушуулай дунда физкультурна хүдэлмэриие саашадань хүгжөөхэ тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй эрилтые һулаар дүүргэнэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй ба ВЛКСМ-эй обкомой VI пленумэй шиидхэбэринүүд соо культурно-ниитын хүдэлмэриие һайжаруулха талаар комсомольско организацинуудай зорилгонууд эли тодоор тодорхойлогдохоһоо гадна, энэ шухала шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ зам заажа үгтэһэн байна.

ВЛКСМ-эй IV пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, залуушуулай дунда культурно-ниитын хүдэлмэриие саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ ябадалые хангаха гээшэ областной комсомольско организациин гэшүүдэй хүндэтэй хэрэг мүн.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ—ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ДЕМОКРАТИИН БА СОЦИАЛИЗМЫН ТҮШЭГ ТУЛГУУРИ“ ГЭҺЭН ТЕМЭЭР ЗАНЯТИ ЯАЖА ҮНГЭРГЭХЭБ

ССР-эй эб найрамдалда дура- гадаадын политика болбол со- э социалистическэ общест- байдалһаа түрэжэ гарана гэ- нуулан, «Советскэ Союз — кратическа лагериин хүтэл- хы гол хүсэн мүн» гэһэн бү- тухай пропагандист хөөрэжэ о.

нин газар эзэмдэхэ, колони- ые эзэлхэ гэһэн ангинууд Р-тэ үгы. Манай орон дотор омическа кризис гэжэ бай- й, байхашьегүй байна. Манай дотор элдэб олон арадуудай үгэй хани холбоон тогтоог- ой, нэгэ арадые нүгөөдэ ара- мүлжэхэ ба дарлаха полити- этэ мүнхэдөө усадхагданхай. найрамдалда дуратай арадууд- эбтэй ба барисаатай байха СССР-эй оролдолго хадаа унизм байгуулжа байһан ма- ороной шухала эрилтэ дээрэ- тодорхойлогдоно.

игээд пропагандист хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын ай үедэ нүхэр Сталинай най- һан бата бэхи эб найрамда- советскэ программа дээрэ жо хэлэнэ. Германи тухай- СССР-эй программа хадаа хо- өөнһөө үндэһэлнэ бэшэ, ха- демократическа ёһоор шэнэ байдалаа германска арадай уулжа шадахын тула тиимэ инуудые байгуулха гэһэн эр- лгэһээ үндэһэлнэ. Ялгинска Потсдамска шиидхэбэринүүдэй р гүн ехэ социально-экономи- а хубилалтанууд Зүүн Герма- бэелүүлэгдэв, тэрэ хадаа анийн прогрессивнэ хүсэнүү- бухэжүүлбэ.

ША ба Англиин зорилгонуудынь ондоо. Баруун Германиие нгөө газар болгохо, СССР-тэ радай демократиин оронуудта лхын тулада сэрэгэй-про- ленна база, стратегическэ дарм болгохо гээшэ Германи- англо-американска полити- гол зорилгонь болоно. Амери- ка империалистнууд бэлдэжэ аа шэнэ дайнда Баруун Гер- ин арад зониие буугай хүн- болгохо бодолтой. Американ- монополинууд Рурай промыш- стиие эзэлжэ байна.

мани тушаа США-гэй поли- хадаа германска гүрэниие гаха, Потсдамска хэлсээ- ые таһалдуулха ябадалда зо- агдана. Американска зон- ы тушаалтан Японитой эбтээ ын договор баталалгые һаа- а. Тэдэнэр Япониие өөрынгөө и болгохо, Дальна Востогто эй авантюрануудые хэхэ дарм болгохо бодолтой.

эдэмэл Нацанудай Органи- а (ООН-дэ) СССР-эй үүргэ й хэлэхэдээ пропагандист л ООН тушаа США-гэй икада орходоо СССР-эй по- ын принципиальна илгаатай ень тэмдэглэнэ. СССР-эй ли- адаа эб найрамдал ба ара- й аюулгүй байдал хангаха эй органа болохо ООН-иие үүлхэ ябадалда зорюулаг- й. Тиихэдэ англо-американ- империалистнууд ООН-иие аха, тэрэниие өөрынгөө им- листическэ агрессивнэ поли- зэбсэг болгохо гэжэ шии- ООН-дэ эсэргүү тэдэнэй за- хадаа эб найрамдалда эсэр- империалистнуудай аашын һа- гүй хубинь болоно. Пропаган- хадаа Корейдэ хэгдэжэ бай- американска зэбсэгтэ интер- тухай СССР-эй гадаадын удэй Министрын орлогшо Громыкын мэдүүлгые хэрэг- СССР хадаа дай үүдхэгшэ- унахай түсэбүүдые бүхы ин үмэнэ элишэлэн, хэды аар ба эрид сэхээр тэмсэжэ ень харуулна.

ОН-дэ эсэргүү империалист- заговор хадаа диктадай икада, агуухэ державануу- оорондо зохихо хани холбоо үлгые таһалдуулха, ООН-эй уудые США-гэй гүрэнэй де- ментын таһагууд болгохо ала элеэр харагдана. Аюул- Совет хадаа англо-американ- империализмын агрессивнэ по- ын зэбсэгынь болоо гэжэ скэ арадта американска им- листнуудай добтолһон зэб- зэбүүн муухай добтолгонь жа үгэнэ. Корейскэ асуудал Аюулгүйн Соведэй шиидхэ- уд США-гэй империалист- й дохёогоор абтаһан байна, шиидхэбэринүүд хуулита эр- ба ООН-эй Уставые бүдүү- эбдэнэ.

ань пропагандист хадаа бага арадуудай эрхэ сү- бээ даанхай байдалые алха гээшэ СССР-эй гадаа- олитикын гол принципүүдэй болоно гэжэ тэмдэглэнэ. ба бага нацануудай хоо- ш харилсаан тэгшэ эрхэтэй болохо юм гэжэ олон хүн этигэдэггүй. Гэбэшье бидэнэр, советскэ хүнүүд, иимэ харилсаан байжа болохо ба байха ёһотой гэжэ тоолонобди» (Финскэ Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ 1948 оной апрелиин 7-до хэгдэһэн обед дээрэ хэлэһэн үгэ, «Правда», 1948 оной апрелиин 13).

СССР тогтоһон түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг арадуудые дэмжэхэ гэһэн политика хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг. Эдэ арадууд хадаа СССР-эй нюур дээрэ өөрынгөө үнэн сэхэ, сэбэр сэдьхэлтэй хани ба шударгуу хамгаалагшые хараһан ба харажашье байна. 1946 ондо СССР халаа арадай демократиин оронуудтай, мүн Италитай, Финляндитай эбэй мүлжэлгын договорнуудые англо-американска империалистнуудай баталха гэхэдэнь зүбшөөгөөгүй һэн. СССР болбол арадай демократиин оронуудые американска империализмын түрилтэһөө хамгаалһан юм. СССР болбол грекческэ арадай эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалые англо американска империализмһаа хамгаалһан ба хамгаалжашье байна Индонезиин, Индо-Китайн арадуудай национальна, бээ даанхай байдалай эрхые хамгаална, американска империалистнуудта эсэргүүсэн өөрынгөө нэгэдэл ба бээ даанхай байдалай түлөө эрэлхэгээр тэмсэжэ байһан Корейскэ арадай үнэн сэхэ хани нүхэрынь байһанаа харуулһан ба харуулжашье байна.

Уласхоорондын эбтэй хани харилсаанай түлөө СССР-эй тэмсэл тухай асуудалые харуулхадаа, Советскэ Союз болбол хоёр системэнүүдэй — социализм ба капитализмын амгалан тайбанаар байжа болохо тухай Ленин ба Сталинай заабаринуудһаа эшэ абажа, капиталистическэ оронуудтай харилсана гэжэ пропагандист хэлэнэ.

Пропагандист хадаа энэ асуудал тушаа нүхэр Сталинай заабаринуудтай һурагшадаа танилсуулна. Эндэ «Сандей таймс» газетын московско корреспондентын асуудалнуудта 1946 оной сентябрьда И. В. Сталинай үгэһэн харюунууд; 1946 оной декабрьда Эл. Рузвельттай ба 1947 оной апрельдэ Г. Стассентай хэһэн хөөрэлдөөнүүд; 1948 оной майда г. Уоллесой Нээмэл бэшэгтэ харюу; 1948 оной октябрьда «Правдын» корреспондентын асуудалнуудта харюунууд ба «Интернейшил Ньюз Сервис» гэжэ американска агентствын генеральна европейскэ директор г. Кингсбери Смитын асуудалнуудта үгтэжэ ба 1949 оной январиин 31-дэ толилогдоһон харюунууд хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Советскэ хүнүүд капитализмтай эб найрамдалай мүрысөө хэхэһээн айдаггүй. Тэдэнэр шэнэ дайнда эсэргүүгээр, эб найрамдалые хамгаалан тэмсэдэг. Тиихэдээ советскэ хүнүүд өөрынгөө эбдэршэгүй ехэ хүсэндэ батаар этигэнхэй.

Советскэ Союз хадаа эб найрамдалые ба уласхоорондын аюулгүй байдалые горьтойгоор бэхижүүлхэ ябадалда зорюулагдаһан тиимэ программые уласхоорондын хэрэгтэ хамгаалдаг. Энэ хадаа агуухэ державануудай хани барисаатай байха, бүү зэбсэгые хороохо ба атомна зэбсэгые үгэ дуугүйгөөр хорихо ябадалые хараална. Тэрэ программа хадаа германска асуудал тушаа Потсдамска шиидхэбэринүүдые наринаар сахиха, Потсдамска декларациин үндэһөөр Япониин асуудалые эбэй ёһоор залан шиидхэхэ, элдэб оронуудай хоорондохи экономическа холбоое үргэдхэхэ зорилготой.

США ба Англи түрүүтэй империалистическэ блок СССР-тэй эбэй хани холбоо байгуулха дурагүй байжа, энэ программые буруушаадаг. Энэ блок хадаа СССР-эй хабаадалгатайгаар абтаһан бүхы хэлсээнүүдые эбдээ. США-гэй зонхилхы тушаалтан СССР США хоёрой хоорондо эбэй Пакт баталхаһаан арсажа, дай үүдхэгшэ этэгээдүүд байһанаа бүхы дэлхэйн үмэнэ элишэлэн харуулаа. 1949 оной эсэстэ мүн тэдэнэр лэ хадаа 5 державануудай хоорондо эбэй Пакт баталха тухай ООН-дэ СССР-эй оруулһан дурадхалые буруушааһан байна. Тэдэнэр СССР-тэй хэлсээ хэхэһээн, харилсаатай байхаһаан айна, юуб гэхэдэ энэ хадаа дай үүдхэгшэд байһан тэдэнэй позициие һуларуулна.

Господин Неругэй хандалгада нүхэр И. В. Сталинай июлиин 18-да толилогдоһон харюу дэлхэйн бүхы оронуудта үргэн дэмжэлгэ угтаба Тэрэ харюу хадаа Советскэ Союзай хэлбэришэгүй эб найрамдалай политикын, бүхы арадуудай эрхэнүүдые хамгаалгын политикын шэнэ тодо тэмдэг болон эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудаар, прогрессивнэ хүн түрэлтэнөөр угтагдаһан байна.

«Танай эб найрамдалай үүсхэлые амаршалнаб, — гэжэ нүхэр И. В. Сталинай харюу соо хэлэгдэнэ. — Табан агуухэ державанудай, тэрэ тоодо Хитадай Арадай Правительствын түлөөлэгшэдэй эрхэбшэ хабаадалгатайгаар корейскэ асуудалые Аюулгүйн Соведтэ амгалан ёһоор залан шиидхэхэ шухала тухай Танай бодолые хүсэд дэмжэнэб».

Нүхэр Сталин г-н Неругэй эб найрамдалай үүсхэлые дэмжэхэдээ, корейскэ арадай толгой дээрэ США-гэй зонхилогшодой халдааһан дайе усадхаха тон зүб замые зааһан тэды бэшэ, харин бии болохоһоон хойшо хүлеэжэ абаһан зорилгонуудаа Нэгэдэмэл Нацанудай Организациин бэелүүлхэ замые заажа үгэһэн байна.

Нүхэр И. В Сталин г-н Нерудэ үгэһэн харюу соогоо иигэжэ заана: «Корейскэ асуудалые түргэнөөр залан шиидхэхын тулада корейскэ арадай түлөөлэгшэдые Аюулгүйн Соведтэ шагнабал зохихо байгаа гэжэ һананаб». Нэгэдэмэл Нацанудай Организаци болбол «арадуудай тэгшэ эрхын ба бээ толорхойлгын принципые хүндэлэлгын үндэһэн дээрэ нацануудай хоорондын эбэй харилсаануудые хүгжөөхэ» зорилготой гэжэ Нэгэдэмэл Нацанудай Организациин устав соо хэлэгдэдэгынь элитэ.

Господин Неругэй хандалгада И. В. Сталинай харюу хадаа дайе үүдхэгшэ империалистнуудта эсэргүү, эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ эб найрамдалай тала баригшадые хүсэн түгэсөөр урмашуулһан байна. Аюулгүйн Соведые тэрэнэй хуулита составаарнь гэхэ гү, СССР-эй болон Хитадай арадай республикын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар зарлажа, корейскэ асуудалые амгалан ёһоор залан шиидхэхэ тухай Неругэй дурадхал хадаа Корейдэхи хорото муухай агрессиеэ Нэгэдэмэл Нацанудай Организациин тугаар далдалха гэһэн американска зонхилхы тушаалтанай һэдэлгын шал буруу һурэһэн тухайнь гэршэлнэ.

Империалистическэ гүрэнүүдэй агрессивнэ гадаадын политика хадаа агрессиин ямаршье зэбсэгые, тэрэ тоодо атомнашье бомбые хэрэглэн дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн шунахай түсэб түрүүлнэ. Иимэ агрессивнэ политика арадуудай ажабайдалда аюултай болоо.

Түгэсхэхэ дээрээ пропагандист болбол нүхэр Сталинай хүтэлбэрилжэ ба ударидажа байгаа советскэ гүрэнэй гадаадын политика СССР-эй уласхоорондын авторитедые хэзээдэшье үзэгдөөгүй үндэр дээрэ үргөө гэжэ тэмдэглэнэ. Тэрэниие бүхы дэлхэйн үргэн ниитэ ажалшад дэмжэнэ.

Энэ бүлэг тушаа хөөрэлдөө хэхэдээ һурагшадай үмэнэ иимэшүү асуудалнуудые табихада болоно:

1. Сталинска гадаадын политикын гол принципүүд хайшааб, эб найрамдалые дайнай һүүлдэ тогтоохо тухай советскэ программа ямар бэ?

2. США-гэй правительствын агрессивнэ политикань ямар зорилготойб?

3. Германи ба Япони тушаа СССР-эй политикань ямар бэ?

4. Уласхоорондын хани харилсаанай түлөө Советскэ Союз ООН-дэ хайшан гэжэ тэмсэнэб?

Хөөрэлдөө хээд байхадаа, эб найрамдалай хэрэгые ба арадуудай хоорондын хани харилсаае бүхэжүүлхэ ябадалдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай ба демократическа лагериин лини, США ба Англиин толгойлдог, хани харилсаае таһалдуулха, дэлхэйн шэнэ дайе һүжэрөөхэ ябадалда зорюулагдаһан империалистическэ лагериин лини — уласхоорондын политикын энэ хоёр лини тухай тодо һонороор һурагшадай ойлгохо ябадалые пропагандист туйлаха ёһотой.

* * *

«Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүд ургажа ба бэхижэжэ байна» гэһэн бүлэгэй материалые хэлэхэдээ, пропагандист болбол большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро, агуухэ Сталинай сэсэмэргэн ударидалгаар коммунистическэ общество байгуулжа байһан советскэ арадай агууехэ амжалтанууд тухай хөөрэжэ эхилнэ.

Пропагандист болбол дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые дүүргэлгын амжалтанууд тухай һурагшадта һануулаад, Советскэ Союзай хүсэ шадалые бүхэжүүлгэ хадаа бүхы демократическа лагериие бүхэжүүлгын үндэһэ һуурinь болоно гэжэ тэмдэглэнэ.

Саашань пропагандист хадаа арадай демократиин оронуудта болоһон социально-экономическа үндэһэн хубилалтанууд тухай, тэндэ социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд тухай хэлэнэ. Арадай демократиин оронуудай ажахын ба культурна байгуулалтын айхабтар ехэ дэбжэлтэнүүдые харуулхадаа маршаллизованно оронуудай байдал доройтожо, тэндэ кризис боложо байдаг тухай хэлэхэ хэрэгтэй.

Арадай демократиин оронуудтахи социалистическэ байгуулалта хадаа ангиин хурса тэмсэл соо, мүлжэгшэ ангинуудай, кулачествын, духовенствын, илангаяа католическа церквиин толгойлогшодой үсэд эсэргүүсэлтын байдалда ябажа байна. Арадай демократиин журамда хоротой эдэ бүхы этэгээдүүд англо-американска империалистнуудаар хүтэлэгдэдэг ба дэмжэгдэдэг заговор, шпионаж, диверси гэхэ мэтые эмхидхэхын тулада тэдэнэр хэрэглэгдэдэг. Энээниие баримталхын тулада пропагандист хадаа «Туйлдаа хүрэгшэдэй заговор» гэжэ Н. Виртын пьесэһээ зохихо газарыень хэрэглэнэ. Тэндэ англо-американска диверсантнууд ба шпионууд уудалан элишэлэгдэнэ. Мүн тиимэ нэрэтэй кинофильмые хараха гэжэ һурагшадта дурадхаха хэрэгтэй.

Тиигээд пропагандист хадаа арадай демократиин оронуудай экономическа ба культурна хүгжэлтэдэ, социализм тээшэ замаар тэдэнэй дабшалта Советскэ Союзай шиидхэхы ехэ үүргэ дүүргэжэ байһан тухай тэмдэглэнэ.

Тэгшэ эрхэтэйгээр харилсаха ба бэе бэедээ туһалха принципэй ёһоор тогтоогдоһон СССР ба арадай демократиин оронуудай хоорондохи харилсаан капиталистическэ оронуудай хоорондохи харилсаануудһаа үндэһэн илгаатай.

Арадай демократиин оронуудай амжалтанууд бүхы демократическа лагериин хүсые бүхэжүүлнэ гэжэ пропагандист заана.

Хитадай революциин илалта империализмын системэдэ шэнэ ехэ сохилто болоо. Пропагандист болбол арадай революциин урда тээхи Хитадай хахад колониальна байдалые тобшоор харуулжа үгэнэ. Өөрыгөө сүлөөлхын түлөө Хитадай компартиин хүтэлбэри доро хэһэн хитад арадай тэмсэл тухай хэлэхэдэ, тэрэ тэмсэл гадаадын империализмда, түбхын түрүүндэ японско ба американска империализмда эсэргүү байгаа гэжэ пропагандист тэмдэглэнэ. Энэ хадаа харин империализмтай ниилэһэн хитад помещигүүд ба томо буржуазида эсэргүү тэмсэл мүн байгаа. Реакционно гоминдановска журамай диилдэлгэ хадаа американска империализмын диилдэлгэ, Хитадые өөрынгөө колони, Дальна Востогто гол антисоветскэ плацдарм болгохо гэһэн бодолтой тэдэнэй түсэбүүдэй бута һурэлгэ мүн.

Арадай революциин илалтын ашаар байгуулагдаһан шэнэ засагай шанар шэнжэ тухай хэлэхэдээ, Хитадай арадай республика хүдэлмэришэн ангяар толгойлогдоно, хүдэлмэришэн таряашанай союзда үндэһэлнэ гэжэ пропагандист тэмдэглэнэ. Хитадай единэ арадай демократическа ба патриотическа элементнүүд, тэрэ тоодо хитадтахи американска империалистическэ экспансида эсэргүү тэмсэдэг Хитадай буржуазин хубинь оролсоно.

Саашань пропагандист Хитадта боложо байһан тон ехэ социально-экономическа хубилалтанууд тухай хэлэнэ. Промышленностьда гүрэнэй секторэй байгуулагдажа ба бэхижэжэ байһан тухай, Хитадта феодальна ба помещигүүдэй газар эдлэлгые усадхажа байһан аграрна реформын удхашанар ба ябаса тухайнь, арад ниитын культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа абтажа байһан үргэн хэмжээ-ябуулганууд тухай эндэ хэлэгдэхэ байна. 1950 оной июниин 15-да «Правдада» толилогдоһон Мао Цзе-дунай элидхэлһээ, 1950 оной июлиин 21-дэ «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» гэжэ газетэдэ толилогдоһон Лю Шао-цигэй статьяһаа шухала материалнуудые хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Хани барисаан, союз ба бэе бэедээ туһалалсаха тухай советско-китайска договор хадаа советскэ ба хитад арадуудай хани барисаанай бүхэжэжэ байһанай эли тодо баримта болоно. Энэ хадаа эб найрамдал ба демократиин лагериие шангадхахын тулада тон ехэ уласхоорондын удхашанартай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тиигээд пропагандист хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэ колониальна ба дулдыданхай оронуудта национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй хүсэтэ дэбжэлтэ тухай хэлэнэ. Колонинууд ба дулдыданхай оронуудай арадууд хуушаараа байха дурагүй. Метрополинуудай мүлжэгшэ ангинууд колонинуудые хуушан аргаар эрхилжэ шадахаяа болёо. Капиталистическэ системын тылынь аюултай болонхой. Пропагандист болбол хэблэлэй һүүлэй мэдээнүүдые хэрэглэн, Вьетнамай, Малайяын, Бирмын, Индонезиин, Филиппинын, Индиин арадуудай национальна сүлөөлэлтын түлөө тэмсэл тухай хэлэнэ. Национально-сүлөөлэлтын хүдэлөөе зэбсэгтэ хүсөөр дараха гэһэн империалистнуудай һэдэлгэнүүд эдэ оронуудай арад зоной зүгһөө эрид харюу абана. Национально-сүлөөлэлтын хүдэлөөн шангадажа байна.

Саашань Германска демократическа республикын тогтолго тухай ба демократическа фронтын хүсэнүүдые бэхижүүлхын тулада энэ баримтын хэды ехэ удхатай байһан тухай хэлэхэ хэрэгтэй.

«Эб найрамдалда дуратай Германска демократическа гүрэниие тогтоолго хадаа Европын түүхэдэхи эрид эрьелтын пункт мүн» гэһэн нүхэр Сталинай үгэнүүдые В. Пик ба О. Гротевольдо эльгээһэн амаршалга сооһоо хэрэглэхэ шухала. Германска демократическа республикые тогтоолго хадаа германска асуудал тушаа СССР-эй ябуулһан зүб политикын аша үрэ мүн, тэрэ политика хадаа Германиин демократическа хүнүүдэй ургалта ба бэхижэлтые хангаһан байна гэһэн баримтада пропагандист һурагшадай онсо анхаралые хандуулна. Германиин түүхэдэ түрүүшынхээ иимэ демократическа гүрэн байгуулагдаба.

Германска демократическа республикын ажахын ба культурна байгуулалтын амжалтанууд тухай хэлэхэдээ, пропагандист болбол СССР-эй агууехэ туһаламжа тухай хэлэнэ. 1950 оной майда СССР Германиһаа абаха репарационно түлбэринүүдые хорооһон байна, тиихэдэ США ба Англи Баруун Германиие тоножо, тэрэнэй экономикын амгалан шанартай һалбаринуудые һандаргажа байна. Эндэ Германиин Социалистическэ единэ партиин III съездын материалнуудые хэрэглэхэдэ болоно.

Единэ демократическа эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулхын түлөө германска арадай тэмсэл демократическа лагериин зүгһөө алибухы дэмжэлгэ абана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Саашань пропагандист хадаа эб найрамдалай тала баригшадай эмхидэмэл фронтые байгуулга ба тэрэниие бүхэжүүлгэ тухай тогтожо хэлэнэ. Эб найрамдалые хамгаалха, империалистнуудай түсэбүүдые таһалдуулха гэһэн зорилготой олон зуугаад миллион зонтой тиимэ ехэ хүсэтэй эмхидэмэл хүдэлөөн гэжэ түүхэдэ хэзээшье байгаагүй юм гэжэ һануулна. Эб найрамдалые хамгаалгын хэрэгые арадууд өөһэдынгөө гарта абажа байна. СССР бата бэхи эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй түрүү хүсэн мүн. Эб найрамдалые хамгаалгын түлөө тэмсэл СССР-ые дэмжэлгэ гэһэн удхатай, Советскэ Союзай гадаадын политикые һайшааһан тэмдэг мүн гэжэ тэмдэглэнэ.

Элдэб олон оронуудта эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан жэшээнүүдые харуулха хэрэгтэй. Тиимэ жэшээнүүдые пропагандист хадаа советскэ хэблэл соо али олоор олохо.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй эмхидхэхы формонууд тухай хэлэхэдээ пропагандист болбол атомна зэбсэгые хорихо ба атомна бомбые түрүүн хэрэглэһэн тэрэ правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ тоолохо тухай Стокгольмско Уряада гар табилгые СССР-тэ ба бусад оронуудта суглуулга тухай мэдээнүүдые харуулна. Эб найрамдалые хамгаалха ябадал арад ниитын улам эдэбхитэй ба эмхитэй байхые эринэ гэжэ пропагандист хэлэхэ зэргэтэй. Энээн тушаа онсо зорилгонууд хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй организацинуудай үмэнэ табигдана.

Хүдэлмэришэн ангида урбагшад —баруунай социалистнуудай һалгаан бутаргаха ябуулга хэжэшье байгаа һаань, англо-американска агентнүүдэй—титовецүүдэй хорлон һүйдхэхы ажал ябуулжа байбашье һаань, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин единствонь ургажа ба бэхижэжэ байна. Энээнэй нэгэ тодорхой жэшээнь хадаа ажалшадай шухала интересүүдые хамгаалан, эб найрамдалай түлөө, фашизмые бодхоолгодо эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэлтэй байха тухай французска ба немецкэ профсоюзуудай хамтын деклараци мүн болоно. Демократическа хүсэнүүдэй тэмсэлые компартинууд толгойлно, тэдэнэй нүлөө болон авторитедынь дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэ хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа.

Гитлеровскэ агрессиин жэлнүүдтэ коммунистнууд хадаа арадуудай эрхэ сүлөөтэй түлөө фашизмда эсэргүү найдамтай эрэлхэг ба шэн зоригтой тэмсэлшэд байһанаа харуулба. 1947 ондо информбюрое байгуулга хадаа компартинуудые идейнэ ба эмхидхэлэй талаарнь улам бүри бүхэжүүлһэн байна. Информбюрогой шиидхэбэринүүд хадаа ажал-ябуулгын дайшалхы программаар компартинуудые зэбсэглээ, национальна бээ даанхай байдалые хамгаалгада, американска империализмда эсэргүүгээр өөһэдынгөө оронуудай арад зоной демократическа бүхы хүсэнүүдые бээ тойруулан нэгэдхэхэ гэһэн гол зорилгоёо дүүргэхэ ябадалдань шэглүүлһэн байна. Компартинууд хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлэ хүдэлмэришэн ангиин тон шухала интересүүдэй түлөө тэмсэлтэй шадамараар зохилдуулан ябуулдаг байна.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүд шэнэ дай үүдхэгшэдэй түсэбые таһалдуулжа шадаха гэжэ пропагандист түгэсхэхэ дээрээ хэлэнэ. Мүнөөнэй түүхэтэ байдал дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээхиһээ үндэһэн илгаатай. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүд хэмжээлэшэгүй ехээр ургаһан ба саашадаашье ургажа байна. «Дэлхэйн шэнэ дай үүдхэһэн империалистнууд хадаа мүнөө болотор байһандал адли али нэгэн агрессивнэ гүрэнэй зүбхэн лэ диилдэлгэдэ бэшэ, харин дэлхэйн империализмын бүхы системые усадхалгада хүргэхэ тиимэ бүгэдэниитын харюу сохилтые эб найрамдалда дуратай арадуудай ба бүхы демократическа лагериин зүгһөө зайлашагүй үүдхэхэ байдал тогтоод байна». (В. М. Молотов, «Сталин ба сталинска хүтэлбэри», «Большевик» журнал 24, 1949 оной декабрь). Империализмын лагерь, социализмын лагерь хоёрой хоорондохи хүсэнүүдэй тэнсүүриин бодото байдалые дай үүдхэгшэд мэдэнэгүй. Американска империалистнууд өөһэдынгөө хүсэнүүдые магтаад, социалистическэ лагериин ургажа байгаа хүсые ба эмхи журамые тооногүй.

Мүнөөнэй уласхоорондын байдалда өөрынгөө шунахай түсэбүүдые бэелүүлхэ гээшэнь дай үүдхэгшэдтэ жэшээлэшэгүй хүндэ байна.

«Һаяын дайнай аюулнууд арадуудай һанаанда тон тодоор һанагдажа байна, мүн эб найрамдалай түлөө жагсаһан общественнэ хүсэнүүд тон ехэ байна, эдэниие агрессиин талаар Черчиллиин шабинар дабажа ба шэнэ дайн тээшэ эрьюулжэ шадахагүй» (Сталин).

Гэбэшье, империалистнуудай бэлдэжэ байһан шэнэ дайнай аюулые тоогоогүй һаа алдуутай байха байгаа. Тиимэһээ манай гол зорилго хадаа Советскэ Союзай—эб найрамдал, демократи ба социализмын түшэг тулгуури байһан агууехэ ороной хүсэ шадалые саашадань бүхэжүүлгэ болоно гэжэ пропагандист хэлэхэ ёһотой.

Һурагшадай зүбшэжэ үзэхын тулада иимэ асуудалнуудые дурадхажа болоно:

1. Арадай демократиин оронуудта социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд ямар бэ, эдэ оронуудта СССР-эй үзүүлдэг туһаламжын удхашанар ямар бэ?

2. Хитад арадай илалтын түүхэтэ удхашанар ямар бэ?

3. Хариин оронуудай коммунистнар эб найрамдал, демократи ба социализмын түлөө хайшан гэжэ тэмсэнэб?

4. Колониальна ба дулдыданхай оронуудта национально-сүлөөлэлтын хүдэлөөн хайшан гэжэ дэлгэрнэб?

5. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эб найрамдалай тала баригшадай эмхидэмэл фронт ямар үүргэ дүүргэнэб?

Дэлхэй дээрэ СССР-эй агууехэ үүргэ тухай, ленинско-сталинска партиин хүтэлбэри доро, нүхэр Сталинай сэсэмэргэн ударидалга доро Советскэ Союзые империалистическэ агрессиин зам дээрэ дабагдашагүй хаалта эб найрамдалай, демократиин, социализмын хүсэн түгэс хэрэм болоһон советскэ хүнүүдэй агууехэ түүхэтэ габьяа тухай СССР-ые тойрон демократическа лагериин хүсэнүүнүүдэй ургажа ба жагсажа байһан жэшээ дээрэһээ һурагшадай һайса ойлгохоорынь түс хөөрэлдөөн хэгдэхэ байна.

С. ВИСКОВ.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН“
1950 оной декабриин 9. 3.

Кореядэ американска армиин бута сохигдоhон тушаа США-дэхи hанал бодол

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Американска хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёhоор, мүнөө үедэ американска ниитын hанал бодол хадаа Кореядэхи американска авантюра буруу hүрэлтэдэ асараа гэжэ мэдэрнэ, сэрэгэй ба политическэ хүндэ байдалhаа США-гэй гаража болохо элдэб янзын аргануудые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. «Нью-Йорк Таймс» газетын вашингтонско корреспондент Рестон гэгшын хэлэhэнэй ёhоор, мүнөө Вашингтоной официальна түлөөлэгшэд Кореядэхи сэрэгэй катастрофа тухай нюуса бэшээр хэлэнэд.

«Нью-Йорк Геральд трибюн» газетын вашингтонско корреспондент Рассел ингэжэ бэшэнэ: «Кореядэ түргөөр муудажа байгаа сэрэгэй байдал тухай мэдээсэлнүүдые соносоод, Вашингтондо улам сошордонги ба урмагүй оршон байдал харагдадаг болоо, энэ байдалынь Пусандахи хүүргын дэргэдэхи багахан бэхижүүлгэдэ генерал Макартурай сэрэгүүдэй намнагдан оруулагдаад байhан август hарада ба сентябриин эхеэр байhанhаа улам дорой муу байна.

Оройдоо хоёрхон неделиин урда тээ США-гэй Гүрэнэй секретарь Ачесон хадаа, американска политикые «дахинаа хаража үзэхэ» гэhэн дурадхалнуудые эридээр шүүмжэлhэн болобошье, Кореядэ вашингтонско политикатай ба интервентнүүдтэй тохёолдоhон «урмагүй ба уруу дуруу» байдалынь, мүнөө болоходо, тус политикые, нимээр дахинаа хаража үзэхыень американска зонхилхы ангиин зарим бүлэг хүнүүдые баалана.

Корейскэ авантюрые зогсоохо гэжэ уряалhан ба мүнөөнэй хүндэ байдалhаа дипломатическа аргаар гараха hэдэлгэ хэхые дурадхаhан голосууд мүнөө элдэб янзын группануудта соностожо байна.

Кореядэхи американска агрессиие энээнэй урда тээ нэгэн hаналаар дэмжэжэ байhан конгресстэнье эдэ голосууд соностоно. Ассошиэйтед пресс агентствын вашингтонско корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, хэблэлдэ зорюулhан мэдүүлгэ соогоо сенатор-демократ Хой (Хойто Каролина штадhаа) Кореяhээ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдые дары гаргахые дурадхана.

Декабриин 4-дэ, сенадта үгэ хэлэхэ зуураа, сенаторнууд-республиканецууд Кем (Миссури штадhаа) ба Мэлон (Невада штадhаа) американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бута сохигдоhон гэмые Ачесондо тохохо гэжэ hэдэhэн ба Ачесоной тушаалhаа гарахые гү, али тушаалhаа зайлуулагдахые эриhэн байна. Ачесон «бузар ехэ алдуу хэбэ» гэжэ Кем мэдүүлбэ.

Түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн республиканец Дженсон (Айова штадhаа) «Кореядэхи иимэ бусайдалтай хэрэгтэ» ороhон правительствын хойноhоо дагаха хэрэг байхагүй гэжэ мэдүүлбэ. Хэрэгтэй болоо hаа, конгресс хадаа президентые конституциин ёhоор тушаалhаань зайлуулхые эрихэ эрхэтэй байна.

Кем, Мэлон, Дженсон гэгшэд конгресстэхи республиканска хүтэлбэриин тодорхой хараа бодолые өөhэдынгөө үгэнүүд соо харуулаагүй болобошье, Кореядэ американска сэрэгүүдэй диилдэhэнэй түлөө харюусалгаhаа зайсахые хүтэлбэрилэгшэд мүнөө hэдэжэ байна гэhэн зүйлнүүд хэблэлэй мэдээсэлнүүд соо харагдана. Ассошиэйтед пресс агентствын вашингтонско корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, сенадта республиканска партиин политическэ комиссиин зүблөөн болоhоной hүүлээр, комиссиин түрүүлэгшэ Тафт (Огайо штадhаа) халаа Трумэнай правительство республиканска партиин ударидагшадтай консультаци хэнэгүй гэжэ баталба. Уласхоорондын хүшэр хүндэ байдал тухай мэдээнүүдые американска арадта Трумэнай сэхээр хүргэхые Тафт эриhэн ба Эттлитэй хэлсээ хэжэ дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр арадай үмэнэ Трумэнай тоосохыень дурадхаhан байна.

Дальна Восток дээрэхи американска политикые «дахинаа хаража үзэхэ» гэhэн hаналнууд бусад нюурнуудайшье дунда түрэжэ байна. «Бостон глоб» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Шэнэ Англиин штадуудай элитэ 21 финансистнууд, делецүүд, редакторнууд ба багшанарhаа бүридэhэн группа Трумэнда ба Ачесондо послани эльгээн хандажа, корейскэ конфликтые дипломатическа аргаар шиидхэхэ гэжэ hэдэхыень уряалhан байна. Энэ группын (зүблөөн болоhон газарай нэрээр энэ группа өөрыгөө «Доверскэ группа» гэжэ нэрлэбэ) мэдүүлгэ соо хэдэн зүришэлдөөнүүд байна. Гэбэшье, энэнь, Кореядэ эсэргүү өөрынгөө агрессиие июнь hара соо США-гэй хэхэ үедэ, американска зонхилхы нюурнуудай бүхы дээрээ шахуу hайшаажа байhан хараа бодолhоо холодон зайсаhан ябадал болоно.

Тус группада элитэ зарим банкирнууд ба Шэнэ Англиин штадуудай зонхилхы ангинуудай зарим түлөөлэгшэд, жэшээлхэдэ, «Бостон ферст нейшнл Бэнк» гэдэгэй президент Лойд Брейс, «Нью ингланд телефон энд телеграф компаниин» президент Джо Харрел, финансист Томас Кэбот, «Юнайтед стейтс смелтинг Рифайнинг энд Майнинг компаниин» директор Хафден Ли, Массачузетскэ технологическа институдай президент Джеймс Киллиан ба «Крисчен Сайенс монитор» газетын редактор Эрвин Кэнхэм гэгшэдэй ороhонтой дашарамдуулан, «Доверскэ группын» энэ мэдүүлгэнь ехэ удхашанартай байна.

Корейскэ дайе дипломатическа аргаар түргөөр шиидхэхын түлөө, мүн Хитадта эсэргүү дайнда ямар нэгэн ушарта орохо ябадалда эсэргүү хүдэлөөн бусад районуудай нүлөө ехэтэ группануудай дундашье хүгжэжэ байна гэжэ хэблэлэй мэдээсэлнүүд гэршэлнэ. Буффалоhоо (Нью-Йорк штат) Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, нютагай 217 хүнүүдhээ, тэрэ тоодо адвокадууд, багшанар, духовенствын түлөөлэгшэд ба бусадhаа бүридэhэн группа болбол Трумэнда ба Ачесондо послани эльгээн хандажа, «корейскэ конфликтые шиидхэхэ тухай хэлсээн хэжэ, тус конфликтые зогсоохо зорилгоор» хэмжээнүүдые абахые уряална. «Хитадта эсэргүү дайнда татагдан оруулагдаха ябадалые бидэнэр эридээр буруушаанабди» гэжэ агентствын корреспондентын мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Сиэттлhээ Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, «Эб найрамдалай аша туhада Сиэттлын пасторнуудай товариществын» эмхидхэhэн зүблөөн дээрэ, 20 шахуу hүмэнүүдэй священнигүүд, тэрэшэлэн бусад 200 нюурнууд хадаа Кореяhээ американска сэрэгүүдые гаргахые уряалhан резолюци hайшааба. Тус резолюци хадаа «перемири дары хэхэ, Кореяhээ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха ба Хитадай бодото правительствые ООН-эй бүрин эрхэтэ гэшүүн болгон абаха» гэжэ дурадхана.

Арба гаран шажанай сектнүүдые түлөөлhэн чикагска 22 священнигүүд «эб найрамдалай түлөө уншалга ба шүтэлгэ» хэжэ эхилхэмнай гэжэ соносхоhон ба «хэлсээн туйлаха, мүн ниитын дайнhаа зайсаха гэhэн хүсэлэлгэнүүдээ зогсоохогүй гэhэн уряалтайгаар манай ударидагшадта ба бүхы оронуудай ударидагшадта» хандаhан байна гэжэ Юнайтед пресс агентствын корреспондент Чикагоhоо мэдээсэнэ.

Американска хараа бодолые «дахинаа хаража үзэхэ» гэhэн hанал бодол американска хэблэлэй хуудаhануud дээрэшье харагдана.

Сэрэгжэлэй эбсэшэгүй хараа бодолой түлөө мүнөө хүрэтэр үгэ хэлэжэ байhан «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэ Кореядэхи американска армиие англиинхидай абарhанай ба «оборонын линиие» байгуулhанайнь hүүлээр, хэлсээн хэхэ тухай английска дурадхалнуудые Холбоото Штадуудай хаража үзэхые мүнөө дурадхана. Эттлитэй Трумэнай хэлсээ хэhэн тухай хэлэхэ зуураа, «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэ хадаа «мүнөө үедэ, США дайнда татагдан оруулагдаха ябадалhаа зайсаха гэжэ Европоhоо доошо бэшээр бодоно» гэжэ мэдүүлнэ.

Макартурай эгээн шанга рупорнуудай нэгэн байhан «Дейли ньюс» газетэ Тайван дээрэхи интервенциие үргэлжэлүүлхэ ба Чан Кайшиие дэмжэхэ гэжэ хэлэхэтэеэ хамта, Кореядэ диилдэhэнээ мэдэрхые ба Кореяhээ сэрэгүүдээ гаргахыень США-е уряална. Кореядэхи США-гэй сэрэгэй бута сохигдоhониие мэдэрхэ зуураа тус газетэ ингэжэ мэдээсэнэ: «Американска правительствын уялгань юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, Кореяhээ бүхы сэрэгүүдээ байлдаантайгаар гаргаха ба энээниие хэhэнэйнгээ hүүлээр оборонын линиин хойноhоо аhалдажа байхагүй гэhэн захиралтые Макартурта үгэхэ; хоёрдохёор, Чан Кай-шиие орхижо ябахаяа эрид шууд арсаха гэжэ тоолонобди». США хадаа сэрэгүүдээ Кореяhээ бүхы аргаар, шадаалhаа түргөөр гаргаха, тэрэшэлэн операциин дүүрэхэ саг хүрэтэр бусад бүхы hанаашалгануud тухай мартаха ёhотой гэжэ газетэ соо хэлэгдэнэ.

«Нью-Йорк Джорнэл энд Америкэн» газетэ түрүү статья соогоо нимэл хараа бодолые эзэлнэ. Корейскэ хэрэгтэнь Холбоото Штадуудта туhаламжа үзүүлхэ шадабаригүй байhанайнь түлөө баруун бусад гүрэнүүдые зэмэлhэнэйнгээ hүүлээр, тус газетэ ингэжэ мэдүүлнэ: «Энэ хүшэр хүндэ байдалhаа дары гараха ябадал манай өөhэдөө абарагдахада тон шухала байна». Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида США бусадhаа горьтой дэмжэлгэ абанагүй гэжэ газетэ заана. «Дайе үргэлжэлүүлхэ ябадал хадаа холын оронуудай угаа олон хүн зониие дайшалан ээлхэ гэжэ США-гэй донкихотскоор hэдэhэн дээрэhээ, олон миллион хүнүүдэй хюлалга болохо байна. Тиимэhээ, нэн түрүүндэ, манай орон добтолон ороhон районуудhаа зэбсэгтэ хүсэнүүдээ гаргаха шухала байна. Бидэнэр Кореяhээ өөhэдынгөө сэрэгүүдые шадаал hаа түргөөр гаргаха ёhотойбди».

Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци американска агрессивнэ авантюрада хангалтагүйгөөр туhалаа гэжэ баталаад, тус газетэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациhаа гарахыень ба «харюугүй Европодо» туhалхаяа болихыень Холбоото Штадуудые уряална. Англиие илангаяа ехээр зэмэлхэ зуураа, «Нью-Йорк Джорнэл энд Америкэн» газетэ «Манай туhаламжые хойшодоо абаха дурагүй байhан тэмдэг Европо үзүүлээ» гэжэ батална. «Европын хараа бодолынь юуб гэхэдэ, Европые гансаарынь орхигты, өөрөө яажа ажаhуухыень харагты гэhэн удхатай. Бидэнэй гансаараа үлэhэн ябадалай тон тодорхойгоор харагдаха байhан ушарhаа, бидэнэр гансаараа ябуулгануудые хэхэ зориг шадалтай ба сэсэн ухаантай байха ёhотойбди».

Кореядэхи американска сэрэгэй авантюрые зогсоохо гэhэн уряанууд провинциальна зарим газетэнүүдтэшье үзэгдэнэ. Сан-Джозеф городто (Миссури штат) гарадаг «Ньюс пресс» газетэ хадаа американска сэрэгүүдые Кореяhээ гаргахые ба корейскэ асуудал шиидхэхын тула дипломатическа хэлсээнүүдые хэхые уряална. Газетэ ингэжэ бэшэнэ: «Ондоо шэлэхэ юумэ байхагүй. Нэрэ хүндэ тухайгаа мартажа, манай залуушуулай ами наhан тухай hанаха ёhотойбди. Дипломадууд өөhэдынгөө уялгануудта hаадгүйгөөр эхилжэ орог лэ».

Гэхэ зуура, профсоюзууд ба эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ бусад группанууд эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ шангадхаба.

«Эб найрамдал хамгаалха чикагска профсоюзна конференциин» зарлаhан олоной митинг дээрэ резолюци абтаа, тэрээн соонь, Трумэнай мэдүүлгэ хадаа «эб найрамдалда угаа ехэ аюул» болоно гэжэ буруушаагдаба гээд Федерейтед пресс агентство мэдээсэнэ.

Иимэ мэдүүлгэнүүдтэй бэшэгүүд Нью-Йоркын профсоюзуудай олон хүтэлбэрилэгшэдhээ абтана гэжэ эб найрамдал хамгаалгын нью-йоркско профсоюзна конференци соносхобо.

«Гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха ба хэлсээн хэхэ зэргээр Кореядэ эб найрамдал болон демократическа үнэн зүб байдалые тогтоохо харгы үшөөл нээлтэтэй хэбээрээ байна. Бүри шэрүүн муухай hандаралгануудаар аюул заналта хэхын оронд, манай орон амгалан курсда дары бусажа, саашадаа шуhа адхаралгые зогсоог лэ» гэжэ багшанарай профсоюзай хүтэлбэрилэгшэ Эдвин Смит мэдүүлгэ соогоо заана.

Хэлсээнүүдые хэхэ ба эб найрамдалай ёhоор шиидхэхэ гэhэн уряануудай шангадажа байбашье, атомщигууд Кореядэхи шуhа адхаралгаар ханаагүй, харин Холбоото Штадуудые шэнэ аюулнуудта түлхижэ оруулха гэhэн hэдэлгэнүүдээ үргэлжэлүүлhээр. Макартуртай зүблөө хээд, Токиоhоо hая бусажа ерэhэн сенатор-республиканец Ноулнэд (Калифорни штадhаа) сенадта хэлэhэн үгэ соогоо, Маньчжуриие бомбодохо эрхые Макартурта правительствын зүгhөө үгэхые ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациhаа Советскэ Союзые «гаргаха» гэжэ правительствын hэдэхые эриhэн байна. Сенатор-демократ Стеннис (Миссисипи штадhаа) гоминдановска сэрэгүүдые ашаглаха гэжэ Холбоото Штадуудые уряалаа. Сенатор-демократ Чавес (Нью-Мексико штадhаа) «коммунизмда» эсэргүү дайнда ашаглахын тула 20 миллион хүнтэй «гадаадын легион» бүридүүлхэ hэдэлгэ хэхыень Холбоото Штадуудые уряална.

Гэбэшье хүнүүдэй шуhаар амидарагшадай галзууран хашхаржа байбашье, Кореядэ американска армиин диилдэhэн ябадал хадаа правительствын политикые зарим талаар дахинаа хаража үзэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхыень США-гэй зонхилхы нюурнуудые баалана.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Арадай армиин сэрэгүүд ба хитадай hайндуратан хадаа сухарижа ябаа американска болон урда корейскэ сэрэгүүдые бүхы фронтоор мүрдэжэ байна гэжэ Корейскэ арадай - демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин декабриин 7-до дамжуулhан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Пхеньянска шэглэлдэ корейскэ Арадай армиин сэрэгүүд ба хитадай hайндуратан Пхеньян городые сүлөөлөө. Дайсан ехэ гээлтэ хоролтонуудта орожо, урда зүг руу сухарижа үргэлжэлhөөр.

Кореядэ байгаа турецкэ «hайндуранай» бригада гэдэгын барандаа шахуу усадхагдаа.

Хамхынай (Канко) хойто районд бүhэлэгдэhэн американска 2 дивизиүүдэй ехэнхи хубинь усадхагдаа. Тэдэниие усадхаха байлдаанууд үргэлжэлhөөр.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнуудай түрилтэ доро дайсан сухарижа үргэлжэлhөөр.

Английска парламентын гэшүүнэй мэдүүлгэ

ПРАГА, декабриин 2. (ТАСС). Телепресс агентствын лондонско корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, Кореяhээ hая ерэhэн английска парламентын гэшүүн лейборист Том Драйберг гадаадын политикын асуудалнуудаар үгэ хэлэлгэн болохо үедэ общинануудай палатада ингэжэ мэдүүлбэ: «№ 1 дайсан хадаа коммунистнууд бэшэ, харин Трумэнай правительство мүн гэжэ Токиодо тоолоно».

Аюулгүйн Соведтэ Хитадые дары оруулхые эрихэ зуураа, Драйберг хадаа Кореядэхи дайниие Хитадта асарха ябадалда эсэргүүсэн, хатуу шанга хараа бодолтой байха шухала гэжэ мэдүүлбэ.

Францаhаа сүлэгдэhэн испанска республиканецуудай ерэхыень Польско правительство зүбшөөбэ

ВАРШАВА, (ТАСС). Францаhаа Корсика ба Хойто Африка руу французска засагаархидаар сүлэгдэhэн испанска республиканецуудай бүлэнэр Польшын, Чехословакиин ба Венгриин правительствонуудай толгойлогшонорто бэшэг эльгээжэ, тэдэнэй сүлэгдэhэн түрэлхидтэ элэ оронуудта ошоод байха зүбшөөл үгэхые гуйhан байна.

Польско правительство хадаа Польша руу испанска республиканецуудай ерэхыень зүбшөөhэн ба Польша ерэхэ хүсэлтэй хүнүүд тухай анхаралые бэе дээрээ даажа абаhан байна гэжэ польско агентство мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Грецескэ монархо-фашистнуудай аашануудта эсэргүү Албаниин протест

ТИРАНА, декабриин 6. (ТАСС). Албанска телеграфна агентствын дамжуулhанай ёhоор, Албаниин арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Михаль Прифти hүүлэй үедэ Албаниин арадай республикада эсэргүү грецескэ монархо-фашистнуудай хэhэн хорото аашануудта эсэргүү протестые ООН-эй генеральна секретарьта эльгээбэ.

Протест соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Грецескэ монархо-фашистска правительствын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зүгhөө албанска агаарай хилые дабаhан 7 шэнэ ушарнууд тухай ба Албаниин арадай республикын территориальна уhанда нэбтэржэ ороhон нэгэн ушар тухай танда мэдээсэхэ ушартай байнаб.

Дээрэ дурсагдаhан зүйлые танда мэдээсэхэдээ, би болбол Албаниин арадай республикада эсэргүү грецескэ монархо-фашистска правительствын захиралтаар зорюута хэгдэжэ байгаа эдэ бузар хорото актнуудта эсэргүү эрид протестые өөрынгөө правительствын үмэнэhөө дахин мэдүүлнэб, дай үүдхэгшэ англо-американска империалистнуудай —ээдэйнгээ интересүүдтэ Балканы дээрэ тулалдаан үүдхэхэ гэhэн афинска монархо-фашистска засагаархидай hэдэлгэнүүдые болюулхын тула шухала хэмжээнүүдые абахыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие үшөө дахин гуйнаб.

Энэ бэшэгэй текстые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин бүхы гэшүүдтэ хүргэхыетнай гуйнаб».

Инвалидуудай кооперациин «Красный путь» гэжэ артелиихид бурят-мон[голой] хүгжэмэй хуушаhан инструментнүүдые шэнэдхэн заhажа гаргад[аг бо]лобо. Хуур, лимбэ ба жимбүүр гэхэ мэтые хэжэ, аймагуудай культу[рын] байшангуудта болон колхозно клубуудта эльгээнэ. Зураг дээрэ: хүгжэм[эй ...]гын мастер Б. Дугаров, тэрэниие туhалагша Н. Макаров хоёр мастерско[й соо] байна. М. Минеевэй фото

Луговод үбгэнэй ажал

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урда тээ хадалангай газар hайжаруулха талаар хүдэлмэри ябуулжа эхилhэн байгаа. Гэбэшье, дайнай үедэ энэ хүдэлмэри хүсэдөөр эрхилэгдэжэ шадагдаагүй юм. Дайнай hүүлээр, 1946 онhоо эхилэн энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа захалhан байна. Аймаг дотороо эрхим луговодуудай нэгэн — Дымбрыл Намсараев энэ хүдэлмэриие толгойлно.

Дымбрыл Намсараев дала гара наhатай. Гэбэшье өөрынгөө колхоздо луговодоор олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ ябана. Колхозойнгоо сабшалангай ургасые дээшэлүүлхын тулада Дымбрыл үбгэн бү[...] үбэлдөө агротехническэ хүдэл[мэри] хэдэг. Мүнөө Доодо Урма [...] газарта энэ үбгэн 13 хүнү[...] толгойлон үнинэй хүдэлмэри[лжэ] байна. Хадалангай газарта [...]нойто хангахын тулада саhа [...] тоохо, тошон халяаха, канав[...] багуудые сэбэрлэхэ ба сабша[лан]гай газар дээрэ наг шэбхэ ш[...] хүдэлмэринүүдые мүнөөнhөө х[...] байна. Ингэжэ, үбэлэй үедэ ха[да]лангай газар дээрэ саhа, му[...] ехээр суглуулhанай ба үтэгж[...]hэнэй ашаар нүхэр Намса[раевай] даалгагдаhан участогууд дээр[э ...] холодоо hайн ургаса абадаг [...]

Д. Жугдуро[в]

Бухгалтернууд ба плановигуудай семинар болобо

hаяхан, аймпотребсоюзуудай главна бухгалтернуудай болон плановигуудай семинар Бурмонкоопсоюзай дэргэдэ үнгэрэгдэбэ.

Тус семинар дээрэ мүнөө жэлэй балансые зүбөөр, саг болзор соонь зохёохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тиихэдэ, Бурмонкоопсоюзай правлениин президиум болбол эрхим hайнаар, саг болзор соонь балансуудые зохёогшодто олгохоор 3000 түхэригэй нэгэдэхи, 1500 түхэригэй хоёрдохи, 100[0 тү]хэригэй гурбадахи шан тог[тоохо] гэhэн шиидхэбэри баталба.

Потребкооперациин бухга[лтер]нууд болон плановигууд ню[...] Соведүүдэй hунгалтануудай [...] хүрэтэр жэлэйнгээ балансые т[...]ха ба олониитын дунда агита[ци]но-ойлгуулламжын хүдэлмэри[...]гэнөөр ябуулха гэhэн уялга[...] абаhан байна.

Д. Колма[...]

ШАТАР

hаяхан Ташкент городто эхилhэн, СССР-эй түрүү hууриин түлөө ¼ финальна турнирта Бурят-Монголой АССР-эй түлөөлэгшэ—мастерта кандидат Юрий Шапошников хабаадалсажа байна. Тус мүрысөөндэ 16 хүн хабаадана.

9 турын наадагдаhанай удаа тээ 7—7 очко абаhан Лутиков (Ленинград) ба Жданов (Латвийска ССР) гэгшэд түрүүлжэ ябана. Тус бүриин 6,5 абаhан Шапошников (БМАССР) ба Лепихин (Алтайн хизаар) тэдэнэрэй удаа тээнь ябана.

Шапошников 4 партияа шүүhэн ба 5 партидаа тэнсэhэн байха юм.

Турнирай условиин ёhоор, түрүүшын 3 hууринуудые эзэлhэн хүнүүд 1951 ондо болохо ССС[Р-эй] хахадфинальна турнирта хаба[адаха] эрхэ абаха байна.

И. Игумн[ов]

* * *

Ородой агуу ехэ шатаршан [Ми]хаил Иванович Чигориной [түрэ]hэнhөө хойшо 100 жэлэй [ойдо] зорюулагдаhан шатарай ту[рнир] Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэд[кэмэй] хүдэлмэрилэгшэдэй дунда бо[лобо.] Тэрэ турнирта хамта 8 шатар[шад] наадажа, Лидия Семеновна Б[...]ва түрүү hуури эзэлээ.

О. Васил[...]

Харюусалгатай редак[тор]ай орлогшо Ц. Б. БУДА[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и [про]мышленности—6.84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02446. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[...]